

Stanowisko Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 31 marca 2022 r. w sprawie trybu odwołania członków komitetu audytu, w tym jego przewodniczącego, w jednostkach zainteresowania publicznego będących spółkami akcyjnymi.

1 Wprowadzenie

W związku z wystąpieniem nieprawidłowości dotyczących trybu odwołania członków komitetu audytu w jednostkach zainteresowania publicznego będących spółkami akcyjnymi, związanych ze przepisami ustawy o biegłych rewidentach¹, w powiązaniu z rozporządzeniem nr 537/2014² oraz znowelizowaną dyrektywą 2006/43/WE³, Urząd Komisji Nadzoru Finansowego (dalej: „UKNF”) w celu wykonania zadań określonych w art. 4 ust. 1 pkt 2 i 4 ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym⁴ wydaje poniższe stanowisko, mające zastosowanie dla jednostek posiadających ww. formę prawną.

2 Przepisy regulujące obsadzanie komitetu audytu jednostki zainteresowania publicznego

Ustawa o biegłych rewidentach określa sposób powołania członków komitetu audytu i przewodniczącego komitetu audytu w jednostkach zainteresowania publicznego w:

- art. 128 ust. 1
- art. 129 ust. 6

Z analizy prawa polskiego (ustawa o biegłych rewidentach) oraz europejskiego, zwłaszcza rozporządzenia nr 537/2014 oraz znowelizowanej dyrektywy 2006/43/WE wynika, że **członkowie komitetu audytu, w tym jego przewodniczący, powinni być powoływani i odwoływani zawsze na takich samych zasadach ustawowych, to znaczy przez radę nadzorczą lub inny organ nadzorczy lub kontrolny.** Ustawa o biegłych rewidentach nie odnosi się bezpośrednio do trybu odwoływania

¹ ustawa z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1415, z późn. zm.)

² rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 537/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie szczegółowych wymogów dotyczących ustawowych badań sprawozdań finansowych jednostek interesu publicznego, uchylającym decyzję Komisji 2005/909/WE (Dz. Urz. UE L 158 z 27.05.2014, str. 77 oraz Dz. Urz. UE L 170 z 11.06.2014, str. 66)

³ dyrektywa 2006/43/WE³ Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 maja 2006 r. w sprawie ustawowych badań rocznych sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych, zmieniająca dyrektywy Rady 78/660/EWG i 83/349/EWG oraz uchylająca dyrektywę Rady 84/253/EWG (Dz. U. UE. L. 2014.158.196 z dnia 2014.05.27)

⁴ ustawa z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 660)

przewodniczącego komitetu audytu lub pozostałych członków komitetu, w tym nie nadaje szczególnych uprawnień tym zakresie przewodniczącemu rady nadzorczej.

Art. 128 ust. 1 ustawy o biegłych rewidentach ma zastosowanie nie tylko wtedy, gdy skład komitetu audytu jest ustanawiany po raz pierwszy, ale także wówczas, gdy dochodzi do zmian personalnych w istniejącym już Komitecie. Nie należy różnicować tych dwóch sytuacji, taki sam powinien być tryb powołania oraz odwołania członków komitetu audytu – w tym przewodniczącego komitetu. Art. 39 ust. 1 znowelizowanej dyrektywy 2006/43/WE odnosi się wprost do przewodniczącego komitetu: „Przewodniczący komitetu ds. audytu jest powoływany przez jego członków lub przez **organ nadzorczy** badanej jednostki i jest od tej jednostki niezależny”. Ten przepis dyrektywy ma odzwierciedlenie w art. 129 ust. 6 ustawy o biegłych rewidentach.

3 Rola rady nadzorczej spółki akcyjnej w powoływaniu członków komitetu audytu

Organem nadzorczym w spółce akcyjnej jest rada nadzorcza, która wykonuje swoje obowiązki kolegialnie (por. art. 390 § 1 Kodeksu spółek handlowych⁵). Poza wyjątkami określonymi w ustawie, wszystkie kompetencje rady nadzorczej powinny być wykonywane w ramach jej posiedzeń lub w innej formie zbiorowego działania jej członków, a wyrazem woli rady są jej uchwały. Organ nadzorczy działa kolegialnie, zatem nie ma możliwości wydzielenia z niego swoistego „podorganu” (przewodniczącego) obdarzonego istotnymi kompetencjami ustrojowymi, do których zaliczyć można odwoływanie członków komitetu audytu. Pozycja przewodniczącego rady nadzorczej powinna być postrzegana przez pryzmat organizacji pracy rady nadzorczej. Zdaniem UKNF nie ma podstaw do nadawania przewodniczącemu rady samodzielnych uprawnień – takich jakie ma rada nadzorcza działająca jako całość.

Ustawowe zadania i kompetencje przewodniczącego rady nadzorczej w spółce akcyjnej są ograniczone⁶. Przewodniczący rady nadzorczej zwołuje posiedzenia rady oraz otwiera walne zgromadzenia spółki. W obydwu tych przypadkach przewodniczący rady może zostać zastąpiony przez inną osobę. Pozostałe kompetencje przewodniczącego może wyznaczyć statut spółki i regulamin rady. Art. 391 § 1 Kodeksu spółek handlowych jedynie przykładowo wskazuje możliwość wprowadzenia do statutu postanowienia przyznającego przewodniczącemu rozstrzygający głos w razie równości oddanych głosów.

4 Konkluzja

Przedstawione regulacje prawne nie dają możliwości stosowania innych zasad powoływania oraz zmieniania składu komitetu audytu w spółce akcyjnej, niż te określone w ustawie o biegłych rewidentach, rozporządzeniu 537/2014 oraz dyrektywie

⁵ ustawa z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1526, z późn. zm.)

⁶ KSH, Art. 385 SPH T. 2B red. Szumański 2019, wyd. 3 – Legalis.

2006/43/WE. W szczególności nie dają prawa decydowania o składzie komitetu audytu wyłącznie jednemu z członków rady nadzorczej – nawet gdyby miał to być jej przewodniczący – zamiast organu nadzorczego (rady nadzorczej działającej wspólnie).

Taki wniosek wynika również z wykładni celowościowej i funkcjonalnej. Komitet audytu powinien cechować się niezależnością i samodzielnością. Zatem odwoływanie członków komitetu audytu w spółce akcyjnej, w tym przewodniczącego komitetu, przez przewodniczącego rady nadzorczej zaprzeczałoby celowi powoływania komitetu.